

Питання до модулю 1 (банк питань)

1. Назвіть автора першого визначення поняття «особистість».
2. Чому питання про предмет психології особистості залишається на сьогодні відкритим?
3. Розкрийте суть проблеми міждисциплінарного статусу поняття «особистість».
4. Оберіть визначення поняття «особистість», яке вам найбільше подобається.
Обґрунтуйте свій вибір.
5. Як ви розумієте поняття «особистість»?
6. Розкажіть про етимологію поняття «особистість».
7. Назвіть основні прояви особистості, виокремлені О.Г. Асмоловим.
8. Що таке персонологія?
9. В чому сутність питання про співвідношення соціального і біологічного?
10. Надайте визначення поняттям «індивід», «індивідуальність», «суб'єкт діяльності».
11. Що таке соціалізація особистості?
12. Назвіть основні критерії дорослості особистості.
13. Порівняйте розуміння процесу розвитку особистості у психоаналізі та гуманістичній психології.
14. Які напрями вирізняють у сучасному розумінні процесу розвитку особистості?
15. Розкрийте сутність підходу до класифікації теорій особистості Б.В. Зейгарнік.
16. Розкрийте сутність підходу до класифікації теорій особистості Р.С. Немова.
17. Розкрийте сутність підходу до класифікації теорій особистості О.О. Бодальова.
18. Розкрийте сутність підходу до класифікації теорій особистості Л. Хьєлла та Д. Зіглера.
19. Охарактеризуйте внесок В. Джемса у психологію особистості.
20. Назвіть складові елементи особистості за В. Джемсом.
21. Які факти з біографії З. Фрейда на вашу думку спонукали його до створення саме теорії психоаналізу?
22. Порівняйте поняття свідомість та самосвідомість
23. Опишіть природу і функції Ід, Его та Супер-Его — трьох основних особистісних структур. Яким чином взаємодія між цими структурами створює внутрішній конфлікт у людини?
24. Четверо молодих людей з різних країн Європи на протязі одного року були спостерігачами в одній з африканських країн. Між ними були тісні дружні стосунки. У одного з друзів закінчився строк виконання службових обов'язків і він мав їхати додому. Інші хотіли провести його до аеропорту. Але один з них, С., сказав, що не може поїхати, наче його щось утримує і говорить: "Не їдь". Хоча йому дуже хотілось провести друга, С. не поїхав. На машину його товаришів був зроблений напад, всі загинули. Проаналізуйте, що вплинуло на рішення С.? Про що свідчать подібні явища? Що вони дають для розуміння сутності психіки?
25. Заповніть наступну схему прикладами з власного досвіду

Рівні психіки	Психічні прояви
Несвідомий	
Свідомий	
26. Чи існує взаємозв'язок між особистісними властивостями К.Юнга і змістом його теорії?
27. Охарактеризуйте структуру особистості за К. Юнгом.
28. В чому полягає відмінність між особистим і колективним несвідомим?
29. Що вам відомо про функції (життєві настановленості) особистості?
30. Які є чотири психологічних функції (настановленості особистості)? Чи поділяєте ви позицію Юнга стосовно існування колективного несвідомого?
31. і душі, зазначені Юнгом? Яка функція домінує у вашому свідомому житті? Яка функція найкраще характеризує людину, яка для вас є емоційно близькою?

32. Як ви розумієте поняття «архетип» за К. Юнгом?
33. Опишіть концепцію архетипів Юнга. Який архетип Юнг пов'язував з досягненням самореалізації в зрілості?
34. Чому Адлера недоцільно вважати неофрейдистом?
35. Чи погоджуєтесь ви з тим, що почуття неповноцінності у дитячому віці відіграє важливу роль у подальшому житті людей? На користь вашої думки наведіть приклади.
36. Що ви думаєте про адлерівську концепцію прагнення до вищості, вивищення? Чи маєте самі такі прагнення? Чи відрізняються вони від таких прагнень ваших друзів чи знайомих?
37. Чи згодні ви з тим, що соціальний інтерес є показником психічного здоров'я?
38. Як впливає порядок народження дітей у сім'ї на становлення характеру особистості?
39. Як ви розумієте поняття «фікційний фіналізм»?
40. Які факти з біографії К.Горні спричинили, на вашу думку, її феміністські погляди?
41. Що вклала Горні в поняття «базальна тривога»?
42. Який тип батьківського ставлення підриває у дитини відчуття безпеки і захищеності?
43. Чи вважаєте ви, що більшість сучасних батьків чутливо ставляться до потреб своїх дітей щодо безпеки? Свою думку обґрунтуйте.
44. Розкрийте десять потреб, спричинених почуттям невротичної тривоги.
45. Розкрийте три типи орієнтації, покликані подолати почуття невротичної тривоги.
46. Як пояснює Горні відмінності між здоровою і невротичною особистістю?
47. Які основні механізми розвитку особистості за Г. Саллівеном?
48. В чому сутність розуміння особистості як «Я-системи»?
49. Як розумів Г. Саллівен поняття «психологічний захист»?
50. В чому полягає спільне і відмінне в концепціях З. Фрейда і Г. Саллівена?
51. В чому полягає основна ідея конституційної типології у вивченні особистості?
52. Охарактеризуйте типологію Е. Кречмера
53. Порівняйте типологію Е. Кречмера з типологією В. Шелдона. Які відмінності можна виявити?
54. Порівняйте відмінності типологічного підходу та теорії рис у вивченні особистості.
55. Розкрийте поняття «риса особистості» за Г. Олпортом.
56. Оберіть будь-яку людину з групи і перелічіть її суттєво важливі індивідуальні характеристики. Чи можна їх віднести до центральних диспозицій? Наскільки корисною є концепція центральних диспозицій для опису особистості буденною, розмовною мовою?
57. Що ви думаєте про висунуту Олпортом концепцію «функціональної автономії»? Чи здатні люди насправді розривати свої мотиваційні зв'язки з минулим чи ця концепція є теоретичною помилкою? Відповідь обґрунтуйте.
58. Наскільки шість характеристик «зрілої особистості» за Олпортом відповідають вашому власному уявленню про те, якою є здорова особистість? Чи можна назвати якусь особливість, яка могла б бути у здоровій особистості, проте була б несумісною з шістьма характеристиками Олпорта?
59. Які переваги і недоліки у вивченні особистості на основі теорії рис?
60. Переваги та недоліки типологічного підходу до вивчення особистості.
61. В чому полягає сутність теорії психологічного поля?
62. Як ви розумієте сутність формули людської поведінки, запропонованої Левіном?
63. В чому особливості розуміння Левіном конфліктів і мотивації?
64. Які експерименти Левіна внесли нове в розуміння самосвідомості і самооцінки?
65. Охарактеризуйте найбільш відомі експериментальні дослідження Левіна та висновки, які були зроблені на основі цих досліджень.
66. Які події в біографії Е. Фромма спричинили вибір ним професії і певні наукові погляди?
67. Яка основна ідея гуманістичної теорії Фромма?

68. Назвіть способи втечі від свободи.
69. Як Фромм розумів позитивну свободу?
70. Охарактеризуйте екзистенціальні потреби людини.
71. Розкрийте сутність орієнтацій (типів) характеру за Фроммом.
72. Чи згодні ви з думкою Фромма про те, що більшість людей сьогодні насолоджуються значною свободою і автономією, але платять за це самотністю, відсутністю почуття безпеки і відчуженістю?
73. Чи вважаєте ви, що «ринкова» орієнтація характеру за Фроммом є домінуючим типом в нашому суспільстві? Якщо ні, то яка чи які орієнтації, на вашу думку, поширені сьогодні? Поясніть вашу позицію.
74. Які факти з біографії Еріка Еріксона вплинули на становлення його як психолога та на його позицію щодо розуміння психології особистості?
75. Яким чином теорія Еріксона модифікує і / або розширює психоаналітичний підхід Фрейда до особистості?
76. В чому сутність епігенетичного принципу?
77. Охарактеризуйте психосоціальні стадії розвитку особистості.
78. Чи згодні ви з Еріксоном у тому, що головною кризою у підлітковому віці є его-ідентичність - рольове змішування? Як ви вважаєте, ви самі якоюсь мірою переживали цю кризу? Якщо так, то як, по-вашому, вона могла вплинути на інші сфери вашого життя (наприклад, вибір кар'єри, стосунки з батьками, пошуки кохання)?
79. Еріксон стверджує, що досягнення его-ідентичності — це боротьба протягом всього життя. Ви згодні з цим? Якщо так, то з якими проблемами ідентичності може стикатися людина в ранній зрілості і в старості?
80. Які експериментальні дослідження були здійснені на основі ідей Е.Еріксона?
81. Який з трьох напрямів психології ХХ століття - психоаналіз, біхевіоризм і гуманістична психологія - найбільш адекватно відповідає вашому погляду на особистість і поведінку людини? Чому саме цей? Чи вбачаєте ви зв'язок між вашою теоретичною перевагою і вашими уявленнями про природу людини? Поясніть
82. Одним із ключових принципів гуманістичної психології є неприпустимість дослідів на тваринах для розуміння людини. Ви згодні з цією ідеєю? Чому? Якщо ні, то уточніть, що ви дізнались про поведінку людини, вивчаючи поведінку тварин.
83. Як би ви оцінили ієрархічну теорію мотивації Маслоу? Чи вважаєте ви, що можете пояснити свою поведінку чи поведінку інших за допомогою теорії мотивації Маслоу? Наведіть приклад.
84. У поясненні Маслоу потреб самоповаги виділяються дві групи: самоповага і повага людини іншими людьми. Подумайте, яку з цих двох груп потреб ви вважаєте найбільш важливою для збереження свого психічного здоров'я? Поясніть.
85. Назвіть якісь головні причини того, що так мало людей досягають самоактуалізації, як її розуміє Маслоу. Що, за Маслоу, є наслідком невдачі людини у задоволенні н мета потреб?
86. Обговоріть різницю між дефіцитарним способом життя і мета способом життя.
87. Чим відрізняється позиція Маслоу на природу людини від поглядів Фрейда? Підтвердіть вашу відповідь ілюстрацією їх позицій за основними положеннями.
88. Як би ви оцінили емпіричний статус гуманістичної теорії Маслоу? Чи існують емпіричні докази ключових концепцій і / або принципів робіт Маслоу? Як зазвичай дослідники вимірюють індивідуальні відмінності в само актуалізації?
89. Назвіть деякі із головних характеристик самоактуалізованих особистостей. Як Маслоу виділив ці характеристики? Чи критикувалося його дослідження за недостатню методологічну точність? Поясніть.
90. Коротко опишіть психологічну утопію Маслоу, тобто тип суспільства, яке найкращим чином сприяє досягненню самоактуалізації для більшості людей. Чи вважаєте ви, що цю утопію можна реалізувати на практиці в умовах нашого світу, що так швидко

змінюється чи можливо це просто кабінетне філософствування? Поясніть вашу позицію.

91. Як би ви оцінили концепцію тенденції само актуалізації Роджерса? Чи вважаєте ви, що всі мотиви людини можна включити в один мотив досягнення досконалості? Обґрунтуйте свою позицію.
92. Наскільки феноменологічна позиція Роджерса відповідає вашому власному досвіду? А саме: чи відчуваєте ви, що живете в світі особистих переживань, центром якого ви є, і, виходячи з цього, чи можна пояснити вашу поведінку краще, ніж ґрунтуючись лише на об'єктивних факторах оточення?
93. Поясніть концепцію організмичного процесу і його зв'язок з потребою самоактуалізації. Наведіть приклади.
94. Обговоріть терміни «потреба в позитивній увазі», «потреба в позитивній увазі до себе», і «умови цінності» в їх застосуванні до процесу розвитку Я-концепції.
95. Порівняйте роджерівську концепцію людини, яка повноцінно функціонує з вашим уявленням про те, що лежить в основі психічного здоров'я. Ви прагнете стати людиною, яка повноцінно функціонує? Чому так або чому ні?
96. Що об'єднує погляди А.Маслоу і К.Роджерса на природу особистості і які є відмінності у їх позиціях?
97. Як з'ясувалося, Скіннер і Роджерс різко розходяться по всім питанням у персонології. Якій з двох позицій ви надаєте перевагу? Ви вбачаєте якийсь зв'язок між вашими перевагами і вашими власними уявленнями про природу людини?
98. Як виміряти Я-концепцію за допомогою техніки О-сортування?
99. Про що свідчать дослідження щодо невідповідності між усвідомленим «Я» та «Я-ідеальним» та їх зв'язком з психологічною адаптацією?
100. Ви вірите, що шість умов терапевтичної зміни особистості, описані у зв'язку з терапією, центрованою на клієнті, можуть бути застосовані до інших значущих стосунків людини? Тобто чи можуть бути застосовані ці шість умов до позитивного особистісного зростання, яке відбувається у любовних стосунках, шлюбі, дружбі і вихованні дітей? Наведіть приклади.
101. Як Роджерс пояснює особистісні розлади і психопатологію? Поясніть, чим феноменологічний підхід Роджерса до розладів поведінки відрізняється від психоаналітичного підходу Фрейда.
102. Чим характеризується екзистенціальний погляд на людину?
103. Що вивчає екзистенціальна психологія?
104. Як розуміють екзистенціалісти природу «буття»?
105. Що таке автентичність особистості?
106. Як пов'язані факти біографії В. Франкла з його науковими поглядами?
107. Яка основна ідея логотерапії В. Франкла?
108. Що таке «екзистенціальний вакуум» за В. Франклом?
109. Охарактеризуйте основні ідеї екзистенціальної терапії за Дж. Бюдженталем.
110. Як вплинув стан фізичного здоров'я Ролло Мея на його погляди щодо особистості та особливості запропонованої ним психотерапії?
111. Які типи особистості виокремлював О.Ф. Лазурський?
112. В чому особливості розуміння особистості у культурно-історичній теорії Л. С. Виготського?
113. Як розглядав особистість у своїй теорії О.Л. Рубінштейн?
114. Яке місце займає особистість в теорії діяльності О.М.Леонтьєва?
115. Як розумів особистість Б.Г.Ананьєв?
116. Викладіть основні положення концепції Г.С.Костюка щодо розвитку особистості.